

Leuker kunnen we het maken én makkelijker

26 november 2010

Als volgens het voorstel van het CDA 80 procent van alle indicaties niet meer door het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) wordt verzorgd, zijn zorgaanbieders en CIZ samen verantwoordelijk voor een betere en efficiëntere indicatiestelling.

Onlangs laaide het debat over de indicatiestelling in de Tweede Kamer weer op en stelde het CDA voor om 80 procent van alle indicaties niet meer door het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) te laten verzorgen. In Medisch Contact van juni 2010 stond een artikel van twee medewerkers van het CIZ waarin zij de inhoudelijke vereenvoudigings- en veranderslag van het CIZ beschrijven en met cijfers onderbouwen. Een kwart van de 1 miljoen indicatieaanvragen op jaarbasis kan de zorgaanbieder zelf digitaal doen omdat het om tijdelijke voorspelbare zorg gaat. Ook herindicaties kunnen de zorgaanbieders zelf aanvragen. Over 35 procent van de aanvragen neemt het CIZ binnen een dag het besluit en over 55 procent binnen een week, zo staat in het artikel. De uitvoeringskosten bedragen 0,67 procent van de uitgaven aan de gehele AWBZ voegen de twee CIZ-functionarissen er fijntjes aan toe, alsof het noemen van een percentage een reden is om niet kritisch te zijn op je werkwijze en inhoudelijk beleid. 1 miljoen indicaties voor 137 miljoen aan CIZ-subsidiekosten, dus 137 euro per indicatie gemiddeld.

Noodzakelijk 'goed'

Ik heb gearzeld of het gepast is dit onderwerp bij de kop te pakken nu we vorige week het tragische bericht vernamen dat de voorzitter van de raad van bestuur van het CIZ, Arjan Vermeulen, is overleden. Maar eigenlijk is deze column een tribute aan hem, want het is niet niks om van tig verschillende, regionale indicatieorganen één centraal indicatieorgaan te maken.

Arjan Vermeulen had geen dankbare taak op zijn schouders liggen. Het CIZ is net als de belastingdienst een noodzakelijk 'goed'. Hoewel het veld meer over een noodzakelijk kwaad zal spreken. Op het door VWS georganiseerde congres 'Werken aan de Zorg', dat ging over de administratieve lastendruk in de zorg, sprak dagvoorzitter Lennart Booij de zaal vol professionals zelfs vermanend toe. "Nu gaan we niet met zijn allen het CIZ bashen", sprak hij, toen een werkneemster van het CIZ die op het podium zat vanwege haar nominatie voor de titel Zorgheld van het jaar, wel erg op de korrel werd genomen over het hele CIZ-beleid. Het veld zou de hand eens in eigen boezem moeten steken. (Daags erna las ik dat de CIZ-werkneemster de titel had gewonnen met haar creatieve interpretatie van de regels om te zorgen dat 3000 chronisch zieke kinderen toch thuis permanente zorg kunnen krijgen.)

Splinter in andermans oog

Op hetzelfde congres werden onthutsende onderzoekscijfers gepresenteerd. De overhead in de hele zorg is van 2006 tot 2008 gestegen van 16,6 tot 18 procent, een stijging van omgerekend 470 miljoen euro. Per zorginstelling verschilde de overhead enorm, de omvang varieerde met een factor 2 tot 4. Een grafiek toonde dat er slecht wordt ingeroosterd: overdag is er na de ochtendpiek te veel personeel voor de zorgtaken zodat de medewerkers in administratieve taken doken, zei de onderzoeker. Zo was de ondertoon: instellingen, jullie creëren zelf het merendeel van de ervaren bureaucratie en de toename van administratie en formulieren. Wel de splinter in andermans oog zien en niet de balk in dat van jezelf? Daarmee komt de uitgave van 137 miljoen aan het CIZ wel in een heel ander daglicht te staan...

Uit het onderzoek blijkt ook dat 20 procent van de - let wel - beleefde bureaucratie en administratieve lasten samenhangen met organen als CIZ, CVZ, IGZ en NZa. Organen die door de overheid opgericht zijn om ervoor te zorgen dat publiek en collectief opgehoeste middelen eerlijk en rechtvaardig toegedeeld worden.

Professionele indicatiesteller

‘Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker’. De slogan waarmee de Belastingdienst zich al jaren profileert, is de afgelopen vijf jaar ook op het CIZ van toepassing geweest. Onder aanvoering van Arjan Vermeulen heeft het CIZ al flink in het eigen vlees gesneden, ook al is het vlees naar veler mening nog te vet. Maar dat betekent niet dat het CIZ stil kan gaan zitten. Er kan nog meer hervormd worden.

In mijn artikel ‘Indicatiestelling een vak op zich’, dat in ZMmagazine van december 2008 is gepubliceerd, geef ik daar concrete voorzetten voor, zoals de introductie en professionalisering van het beroep van indicatiesteller met een eigen beschermde titel. Een titel waar je je als arts, verpleegkundige of verzorgende voor moet scholen, en die geregistreerd wordt, net als de titel SCEN-arts (Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland, red.) of de verpleegkundige aantekening. Zo’n titel geeft het vertrouwen en de verantwoordelijkheid om te beslissen en goed te keuren.

Het CIZ kan dus nog meer afstoten en zou in wezen niet zelf meer moeten indiceren. Het zou de condities voor het indiceren door het veld moeten gaan creëren, zoals het certificeren en erkennen van indicatiestellers, de scholingsvereisten en de registratie. Dan hebben we een CIZ die de publiekrechtelijke taken regisseert en toetst, die de burgers via de in Den Haag gemaakte wet- en regelgeving toegang tot de zorg verschaft.

Kortom: uitgelezen kansen voor het CIZ *en* het zorgveld om de succesvolle belastingdienstslogan te parafaseren: ‘Leuker kunnen we het maken én makkelijker!’

Hetti Willemse, Publicarea